

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS = TELÉFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 9 de Febrer de 1919

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC:

LLORENS I CABRÉ = CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

Les veus amigues...

En el desert de la incomprensió, en les Corts espanyoles, s'han alçat dugues veus amigues... dugues veus amigues nostres...

Han parlat de la nostra causa, i han parlat bé, el diputat senyor Urzaiz i el senador Marquès de Villaviciosa...

Havien parlat ja les esquerres espanyoles, també nostres enemigues.

En altres temps, això hauria sigut una gran esperança; una dolça esperança, avui, no; avui són una desilusió...

Llevat d'aquestes veus, les demés, totes les demés, no han volgut escoltar-nos i, per tant, no han pogut regoneixre nostra clara raó.

Això, diem, avui és una desilusió. Era tot just avui quan havien de parlar justa i serenament... demà... demà serà tard...

I tota Espanya estarà de dol...

I després seran moltes les veus que voldrien poguer parlar...

Mentres tant, avui que era l'últim moment oportú, sols dues veus noves han parlat per nosaltres.

Si repassessim l'història trobaríem un moment, també, abans de allò de Cuba, en el qual hi haguérem pogut fer aquest mateix comentari...

Un article den Juli Camba

Per creure'l interessantíssim per a tots els catalans, reproduïm un article que ha publicat en el gran rotatiu madrileny *El Sol* un escriptor de tanta vàlua com ho és l'il·lustre Camba.

Diu aixís l'article de referència:

«Es muy difícil arrasar una ciudad!»

«Cuando una insubordinación se manifiesta en Barcelona o en otra provincia—ha dicho el general Arzar—, sólo procediendo energicamente se domina y se la hace entrar en la ley.» «Si es preciso—añadió—, se arrasa la población...»

Yo creo que estas palabras del general Aznar tienen toda la categoría de un proyecto, y me extraña el ver que algunos periódicos lo rechazan sin tomarse la molestia de estudiarlo técnicamente. Porque, desde luego, si existe en España alguna dificultad para arrasar poblaciones, a mí me parece que es una dificultad exclusivamente técnica. Eso de imaginarse que el Gobierno puede arrasar Barcelona por razones de orden moral, político o jurídico, demuestra, en mi sentir, una profunda ignorancia en materia de arrasamientos. Las dificultades de este triple carácter tienen muy poca importancia en el país de La Cierva y Sánchez Guerra. En cambio, las dificultades técnicas constituyen, en el país de los mismos señores, algo verdaderamente muy serio.

Y, sentado esto, yo considero que debemos dejar a un lado consideraciones ociosas, y rogarle al general Aznar que nos desarrolle su plan. Cuando el general Aznar, que ocupa en el Ejército un puesto tan alto, ha insinuado la idea de arrasar Barcelona para dominar a los elementos rebeldes, es que, indudablemente, esta idea es factible. Ahora bien, general: nos hace falta un presupuesto. Queremos saber en cuánto tiempo y por cuánto dinero se comprometería su señoría a hacer en Barcelona un arrasamiento en forma. El Ejército alemán, con un material formidable y una dirección de primer orden, tardó cuatro años en arrasar Reims a satisfacción del Kaiser; y siendo Reims una de las ciudades más ricas de Francia, invirtió en la destrucción tanto como lo que ella valía.

Claro que nosotros no somos tan exigentes como el Kaiser. Acostumbrados a innumerables resignaciones, probablemente nos confirmaríamos con un arrasamiento mucho más vasto que el de la ciudad de Reims; pero ¿qué nos vendría a costar ese arrasamiento? El caso está en que, para evitar la posibilidad remota de perder Barcelona una vez, no vayamos realmente a perderla dos veces, primero arrasándola y segundo, invirtiendo en el arrasamiento el dinero que costó la edificación. Por otro lado, el problema de Barcelona es urgente, y, si el arrasamiento puede durar cincuenta o sesenta años, no creo que constituya una solución eficaz.

Supongo que el general Aznar sabrá apreciar la diferencia que existe entre esos periódicos que han acogido sus manifestaciones del Senado con una vocinglería sentimental, y yo, que las enfoco seriamente en el terreno de la realidad. ¿Arrasar Barcelona! ¿Qué duda cabe de que así se acabaría de una vez y para siempre con todas las cuestiones de Barcelona? Lo malo, como digo, son las dificultades prácticas. A veces, discutiendo con un amigo, y no logrando hacerle adoptar mis puntos de vista, yo he sentido también el deseo de arrasarlo, y, si me contuve, no fué, no, por motivos morales, sino, precisamente, por dificultades técnicas. Y es—para decirlo con una frase digna de la Alta Cámara, donde hizo sus manifestaciones el general Aznar— que «los individuos son como los pueblos y los pueblos son como los individuos».

JULIO CAMBA.

Si nosaltres vos acompanyem per a la consecució de l'Autonomia, dieu nos si vosaltres ens acompanyareu per a la consecució de la República.

(Marcell Domingo)

Dels successos del Teatre «Goya» de Barcelona

De l'article publicat en *Bages Ciutat*, de Manresa, que tant d'aldarull ha mogut entre la gent de teatre, per les conseqüències que pot tenir, en reproduïm els següents paràgrafs:

«Cap bon català haurà pogut oblidar

els dolorosos successos del teatre «Goya», de Barcelona, els quals donaren lloc a l'emprisonament d'un gran nombre d'entusiastes catalanistes, alguns dels quals resultaren ferits durant les càrregues brutals i inhumanes de la policia espanyola.

D'aquells lamentables fets en fou responsable directe un empresari foraster, anomenat Blasco, el qual, per per a correspondre (?) al favor que li havia dispensat el nostre públic, cregué que lo més «digne» i lo més «correcte» era contractar una cupletera que, amb les seves provocacions, havia ferit els nostres sentiments patris.

I pensant «explotar el negoci» del «couplet patriòtic», portà a la pràctica la seva gran (?) iniciativa.

Després dels fets al·ludits, el bon públic de Barcelona ha correspost a la inqualificable conducta de l'empresa Blasco, no anant més al «Goya», a l'extrem que hi ha dies que els còmics treballen davant de mitja dotzena d'espectadors.

Per a compensar les pèrdues i intentar a l'ensems rehabilitar-se, el susdit empresari ha tingut una altra pensada que, en el fons, «no és més que una despreciable hipocresia»: contractar En Jaume Borràs perquè doni unes quantes representacions de teatre català.

Això no ha de consentir-se, per la senzilla raó que els catalans, per dignitat, havem de declarar indefinidament, el més absolut i enèrgic «boycot» a l'empresa Blasco i a tots els que sostinguin tractes o relacions amb la mateixa.

Per tant, el cronista, proposa, des de les columnes del *Bages Ciutat*, que el Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, de Manresa, que tantes proves ha donat d'amor a Catalunya, patrocini la següent proposició:

Primer. Posar-se d'acord amb els Centres Autonomistes de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, Sabadell, Terrassa, Mataró, Tarragona, Reus, Valls i altres ciutats de Catalunya, perquè, junt amb les altres entitats nacionalistes de les seves respectives poblacions, facin el necessari per a impedir que, en el successiu, pugui treballar en cap escenari de Catalunya cap actor català que es posi al servei de l'empresari Blasco, o de cap altra empresa que, «directa o indirectament», ells hi tingui la més mínima intervenció.

Segon. No consentir la representació de cap obra en cap teatre públic o particular de Catalunya de cap autor català, per eminent i il·lustre que sigui, que doni autorització a l'empresari Blasco per a representar les seves produccions, encara que siguin traduïdes en altre idioma.

Tercer. Comunicar aquests acords a la Societat d'actors catalans, així com als senyors Guimerà, Rusiñol, Iglesias, Juli Vallmitjana, Pin i Soler, Pompeu Crehuet, Josep Burgas, Salvador Vilaregut i altres.

Quart. Nomenar una comissió permanent que es cuidi de fer públics en els diaris nacionalistes de tot Catalunya els noms dels actors i autors catalans que sostinguin tractes amb l'empresa Blasco, o qualsevol altra que ell hi tingui intervenció, «per indirecta que sigui».

Creu el cronista que l'ocorregut a conseqüència del procedir de l'empresari Blasco, mereix un exemplar correctiu. Del contrari, a cada moment, qualsevol empresari desvergonyat, abu-

sant dels sentiments del nostre poble, podria aprofitar-se d'una cupletista de tercer rengle per a fer un bon negoci a costa dels nostres sentiments sincerissimament nacionalistes.

I ara una recomanació i un prec. En Jaume Borràs, que posí molt de compte en ço que decideixi, puix que totes les simpaties que té avui conquerides, se li podrien convertir en crits d'indignació: encara és a temps a evitar un tan mal pas, que, per tal com l'admirem, sentiríem que el donés. I a la premsa nacionalista li agraïrem la reproducció d'aquestes ratlles. Mercès per endavant!

E. DUCH SALVAT.

Nostre desig és conseguir la Autonomia dins l'actual règim. Si no la conseguim, per damunt de tot està el nostre amor per Catalunya i saltarem totes les barreres que surtin al pas.

(Francesc Cambó)

Orfeonistes, canteu!

Orfeonistes: Damunt els empedrats del cap i casal de Catalunya caigüé dies enrera mortalment ferit per una arma homicida un tendre cantaire del benemèrit Orfeo Català. Aquest jove cantaire, que encara no ha completat 16 anys, es troba agonitzant allà a Barcelona, en una de les sales de l'Hospital de la Santa Creu. Pregueu per ell, orfeonistes tots de la nostra terra!

En nom d'un espanyolisme ben mal entès s'ha disparat impunement contra un innocent que no cometé en sa vida altre crim que el de cantar la seva Pàtria estimada. I aquest pobret orfeonista marxa d'aquest món deixant en la desolació una mare vídua i una reguitzella de germanets. Pregueu i canteu, doncs, orfeonistes de la nostra terra!

Pregueu al Cel perquè aculli el pobre orfeonista amb músiques i cants tan punt arribi a les regions d'eterna Glòria, i, vosaltres, canteu ací baix per a recollir quelcom amb què minvar la misèria de la seva família dissortada.

Ell hauria cantat molt bé per cadascun de vosaltres; canteu ara també tots vosaltres per ell, orfeonistes de Catalunya!

La Música, com ens demostrà magistralment el nostre ploradíssim Bisbe en una de les seves Cartes Pastorals, és l'educadora dels sentiments.

I si sabeu cantar en aquesta trista ocasió—que tal és la missió vostra—despertareu, estiguen-ne segurs, la sentimentalitat de tots els bons catalans, i les monedes aniran caient com pluja menuda al peu de les vostres invictes senyeres i aniran apilonant-se fins a fer fugir el paorós espectre de la fam del clos de la família d'un orfeonista, germà vostre estimat.

Canteu, doncs, orfeonistes de la Plana, canteu Orfeons de Vich i de Torelló, de Sant Quirze i de Sant Pere, canteu, que ja cantaran els altres, i preguen també per l'ànima d'aquest ocell refilaira, que va caure de mort ferit allà al bell mig de la Ciutat dels Comtes sota l'arma homicida del Mal Cador.

FRANCESCO X. VERGES.

Al marge d'un escrit periodístic

Carta oberta a n'En Francesc Vives

Amic Vives: Plau-me que la oportunitat d'unes ratlles vostres trobades dins *El Ideal*, de Tortosa, sobres el tema que tema que tants anys fa que somou tota la nostra terra i avui ha arribat a son punt més alt l'Autonomia, me dongui motiu amb que dirvos quelcom, però sempre, amic Vives, dins el tatxat de l'amistat, que enc que vos i jo militem en oposats camps de les idees, això no vol dir que aqueixa compenetració i companyerisme amistós s'hagi de resentir-se per a res. No, amic meu, no; i per ço el dir quelcom jo contrari als vostres punts d'ahir en materia política no se'n deu ressentir ni minvar per a fens nostre contacte espiritual i el que dic de vos podeu dir-ho de mi, aixís m'ho crec, i apoiant-me en tot això, vaig a dir-vos de que en mig d'una bona voluntat i uns desitjos ennoblitors, hi traspua dins l'últim escrit vostre de *El Ideal* un deseoneixement del problema català, ja que si aixís no fos no se encastellorien ni atrinxerans en vostres atacs als homes de la Lliga i molt especialment en son leader Cambó. No creieu que jo vulga defensar a l'ex-ministre de Foment, això poc importa, més si que vos diré que'l problema i plet català no és qüestió que giri entre República ni Monarquia. El nostre problema és essencialment un plet de llibertat on tot un poble i te fixat esperances d'un millorament col·lectiu, millorament, que'ls homes de la monarquia espanyola en la seva visió sistemàtica de la realitat, ens han negat i ens negan finses avui, quan la realitat dels fets de la gran guerra que acaba de finir ens diuen tot el contrari.

Qui coneix la causa nacionalista de la nostra terra, amic Vives, no's pot tancar en un circul tan petit dels personalismes com vos o feu en vostre escrit, on concediu la beligerancia als de la Lliga, i als demés catalans juguets seus; no amic? Els homes de la «claque» de la cucurulla—com els dieu— tindran els seus defectes com tots els mortals, més en el plet nostre si veu que treballen amb un patriotisme i una fé que tant de bó la tingueren tots els catalans, que anys a que Catalunya fora lliure, ben lliure, d'aqueixa gent retardatoria de l'Espanya de pandereta i toros.

Encara que s'ha de regoneixre, si ens ho mirem per la part primera, algun erro i equivoc quiscun cop en l'actuació d'en Cambó i la seva gent, aquests son escrit, perquè sempre han passat per damunt de tot Catalunya i son gran amor a la Patria. I davant d'això se'ls pot sensurar? A no, i mil vegades no. Ells han cregut fer un bé, s'han equivocats? No son infalibles i per lo tan se poden equivocar. No's defensar-los, sols poso les coses en clar.

Com vos deia, la causa de Catalunya no va entre República ni Monarquia, sino essencialment de lliberació. Catalunya aniria contra la República si aquesta ocupés avui la direcció d'Espanya i s'oposés a les demandes del poble català, com avui va contra la Monarquia.

Nosaltres volem viure lliberalment, ben catalanament, ben de casa nostra. A Madrid, seguint les petjades d'aquell rei lladre i butxí, Felip V, ens tracten com esclaus i nostra dignitat d'homes conscients, amb plenes facultats, men-

La Cervesa embotellada i pasteuritzada

per la Casa Blandinieres

se recomana per a evitar tofa mena de contagi d'enfermetats infeccioses.

tals per a regir-nos i governar-nos, ens oposem a tota ignominia que no siga la nostra i usem d'aquella dita gens intel·lectual per molt popular i que retrata tot un caràcter, «Més val menjar una arengada i pa sec a casa llur, que costelles i pa tou a la dels altres», així diu el nostre poble.

Son un pesimista i fins m'atruveixo a dir-vos que viviu en vostra terra de irritament i veient sempre els mateixos camps i horitzons. Jo vos prego que estudiem el problema nacionalista de Catalunya i veureu que és sols una

voluntat tot dinamisme que surt de les entranyes de cada català com hereditaris que som dels abans-passats que tenien Roselló, Mallorca i Valencia; Parlament català i donaren al món com nostre famós «Còdic de Mar», que servi de pauta per molts dels avui existents a la terra.

Ting por de fer-vos pesat i jo trobo que'm canso. Per avui tornem esperar temps i voluntat per a un altre dia.

Vostre amic qui vos saluda,

R. SEDÓ I BORRELL.

Capcanes, Febrer 1919.

por mayor, mala persona e inteligencia de trápo, uno de estos malos hombres que todo lo truecan en lucro, capaz de vendernos a todos por un plato de lentejas, se levantó como un maniquí para decir unas palabrotas; unos cuantos trigueros que con él estaban protestaron también. Y volvió a la carga y entonces ya sin epifemismos completé todo mi pensamiento. Los colonos se percataron de lo que pasaba. De Cataluña protestaban los abogados que les estafan y los acaparadores que les llevan el trigo de las rentas. Luego si ellos odiaban a Cataluña, Cataluña no era tan mala como se les decía.

Había que ir en adelante con tiento al hablar de Cataluña. Por de pronto, en aquella reunión, Ventosa se asociaba a sus pretensiones de autonomía y de independencia políticas. Los que me hicieron el favor de interrumpirme hicieron más con su protesta que yo con mis palabras. Si ellos me hubieran aplaudido, la causa de Cataluña hubiera perdido toda suerte de simpatías en el corazón de aquellos pobres labradores.

Y traigo a colación este incidente para que se advierta que en Castilla, en esta pobre Castilla que «no pot lleure els mars llunyans», tienen interés en separarnos de vosotros únicamente aquellos que son vuestros tributarios económicos. Los que viven de Cataluña, de las complacencias de vuestros comerciantes y de vuestros industriales, son los que chillan por acá y dicen fuertes palabras de desdén, y siembran a boleó el encono y el odio entre los corazones vírgenes.

Les ayudan en la labor esos periodiquitos de Madrid—desde el analfabeto ABC hasta el no menos grotesco y aplebeyado organillo de Rafael Gasset—y los propietarios terrícolas a los que metió antaño en cintura el Sr. Ventosa. Si Cataluña quiere tener sentido de aproximación cordial a los demás pueblos hispánicos, debe procurar redoblar su antipatía contra los tales protestantes y voceros. Es el modo de ganar el corazón del llano y de penetrar amistosamente en los campos de Castilla.

Aquí no hay, repito, hostilidad. En todo caso, hay el mismo estado de espíritu que reina entre ciertos sectores de la opinión catalana con respecto a los castellanos. Estamos todavía a tiempo de entendernos unos y otros. Y de esa falta de inteligencia, de esa ausencia de cordialidad, de ese acordamiento y aislamiento mutuos, tenemos la culpa todos, catalanes y castellanos, los castellanos y los catalanes que ansiamos una España mejor y que anhelamos una fuerte corriente de protesta contra estas oligarquías que suplantaban, escamotean y falsifican la representación de los pueblos.

¡Con qué honda amargura he vuelto a releer estos días el admirable libro del señor Rovira y Virgili, «El nacionalismo catalán»! A todas horas la misma palabra: Castilla, la España castellana, los detentadores castellanos, los caciques y políticos castellanos. Eso no es justo. Castilla no existe, Castilla no es, Castilla no detenta nada ni caciquea nada. La pobre Castilla «sola en mig dels camps» falleció como región hace cuatro siglos, en Villalar, a manos de los Austrias y de un unitarismo vergonzoso y extraño que ha veni-

do suplantando su alma continuamente. Todo lo que el señor Rovira y Virgili llama espíritu castellano es espíritu alemán y austracista, suplantación de Castilla y agarrotamiento de Castilla... Castilla murió al secarse, en las Cortes de Santiago y de la Coruña, la savia de sus raíces comuneras y municipales. Acabó su sentido democrático con el César alemán. Dejó de actuar entonces. En castellano se dijeron desde entonces las cosas más anticastellanas y exóticas. La Monarquía absoluta, lejos de entronizar en España el espíritu de la meseta, lo suplantó lindamente y se sirvió de él para prostituirle, no de otra suerte de lo que hoy hacen esos tenderillos, administradores y escritorzuolos de casa y boca y a mantel puesto que se permiten hablar en nuestro nombre y poner en pie un pobre cadáver contra el alma viva de Cataluña.

Castilla está sin descubrir. Los que Rovira i Virgili llama tiranos y detentadores son también detentadores y tiranos nuestros. Los farsantes que odia Cataluña figuran también en la colección de nuestros odios. Lo que hay es que Cataluña no tiene ante sí un grave problema de propiedad rústica y Castilla, por el contrario, no es dueña de su suelo. La linde es sagrada por acá. Cada coto de caza que se crea, cada nueva ganadería que pasta por estas tierras, echa a miles y miles de campesinos del solar común y los expulsa a América; actualmente a Francia. Así, en Castilla no hay espíritu libre. A Cataluña le importa, sobre todo, la resolución de un problema político que no admite esperas. Castilla, antes de pensar en autonomías políticas, tiene que apoderarse del suelo que le han robado los señoritos que dicen representarla, tirar las lindes, afilar las hoces del odio popular, encauzar este sentimiento de protesta que será fecundo en afirmaciones democráticas.

¡Y amigos catalanes! Habladnos del mar. Hablad del mar a Castilla. Traedla ambiente de resina y de salitre para que respire y se mueva. Está triste Castilla, sola y pobre. Y callada. No tiene libertad de movimientos porque la atenaza la preocupación del pan de cada día. No la exijáis que piense si no contribuis primero a que coma. No cometáis, sobre todo, la injusticia de confundir su voz con la de sus amos. Contribuid a desembarazarla de ellos. Ayudarnos. ¡En verdad os digo, catalanes, que seríais dignos del apóstrofe del Dante, que daríais la muestra más mezquina de «avara povertat» que vieron los siglos, si no os acercáis a estos labriegos que pueden ser—no lo olvidéis jamás—vuestros mejores amigos y colaboradores, ya que vuestros enemigos jurados son los mismos, pero absolutamente los mismos!

JOSÉ SANCHEZ ROJAS.

Si nosaltres no aïmessin a Espanya a través de Catalunya, ¿de quin manera l'aimaríem?

I ara s'ha ultratjat a Catalunya i el Govern no ha aplicat a aquets ultratjadors la llei de Jurisdiccions.

(Pere Rahola.)

Es prets governar a Catalunya com ella vulga.

(Urzaiz.)

El patriotisme no és fetixisme. Quan la patria no és ideal honorat; quan no és justicia i no és llibertat, hi ha dret a renunciar a la patria.

(Pere Rahola.)

Telegrames cursats

Pere Rahola.

Congrés.—Madrid.

Rebeu la nostra més entusiasta felicitació per vostre valent discurs en defensa de la nostra terra ultratjada. Avant sempre fins assolir el triomf. Catalunya sabrà recompensar dignament l'esforç dels fills abnegats que per ella lluiten.

Per l'Unió Nacionalista Republicana de Tarragona: El president, A. Ventura.—Per la Joventut Nacionalista Republicana: El president, J. Gilabert.—Pel setmanari RENOVACIO: El director, J. Pamies.

**

Marqués de Villaviciosa de Asturias. Senado.—Madrid.

Le felicitamos efusivamente por su valiente y patriótico discurso en defensa de la autonomía catalana.

Cataluña agradece y España agradecerá algún día su actitud noble frente a la única solución de resurgimiento de la patria.

Por la «Unió Nacionalista Republicana»: El presidente, A. Ventura.—Por el semanario RENOVACIO: El director, J. Pamies.

**

«Unió Nacionalista Republicana». Tarragona.

Muy agradecido, así como al semanario RENOVACIO por sus felicitaciones y afectos.—Villaviciosa de Asturias.

**

Juventud de la «Unió Nacionalista Republicana». Tarragona.

Agradecido a su entusiasta felicitación continuaremos trabajando.—Pedro Pidal.

♦ ♦ ♦

Abans d'anar a París el president del Consell de Ministres a averiguar lo que desitjava saber, tenia que averiguar lo que hi havia a Catalunya.

(Urzaiz.)

NOVES

En atent comunicació ens participa que en la última reunió general de la entitat «Lliga Regionalista» ha quedat constituït el Consell Directiu de la següent manera:

President, senyor En Joan R. Cañellas.

Vis-president, senyor En Santiago Vallvé.

Vis-president, senyor En Manuel Pedrol.

Secretari, senyor En Manuel Galés.

Vis-secretari, senyor En Josep Rovira.

Tresorer, senyor En Josep Bofarull.

Comptador, senyor En Salvador Ventosa.

Interventor, senyor N'Higini Batet.

Bibliotecari, senyor N'Antoni Albafull.

Els desitgem una feliç actuació per a el bé de Catalunya.

HO CONSENTIRÁ CATALUNYA?

Els moments actuals, son els més crítics perquè ha passat Catalunya després de la pèrdua de la seva llibertat.

Mai com ara havia estat tan manifest l'odi a la nostra terra, per aquesta gent que mancats de idealitat han portat a la ruïna a les terres hispàniques.

Aquest sentiment se ha despertat en ells quan han vist que de una manera certa i positiva les llibertats nostres anaven a ésser reconquerides.

Quan el convenciment els hi és arribat, han fet i faran com aquelles feres que acorralades procuren defensar-se amb tots els medis.

Per ara han format ja'l quadre i aquells que finses fa poc eren enemics a mort s'han unit, demostrant-se tal i qual són, sense amor a rés que pugui ésser o entranyar una vida renovadora; no en volen ni en voldran saber rés d'aixó.

¡Pobre Iberia! Quin es el teu destí, si per desgràcia aquesta gent, persistint en la ofuscació de la realitat, arriben a dominar-te!

La jugada és tan clara, que per lo prevista no ens ha de sorprendre. Van a guanyar temps, per a veure si la conferència de la Pau se acaba sense resoldre el problema català tal i com el vol el nostre poble, i per aixó ara tot seguit van ha aprobar els Presupostos per a tancar les Corts, i després... després ja no seria hora de parlar de nacionalitats.

Confien per aixó en que el moviment de ara es exactament el de Solidaritat. ¡Infeliços! Com si n'hagués cap de igual de aquestes convulsions dels pobles. Creuen que feta aquesta mala treta i convocant a unes noves eleccions generals, vindria la desfeta de l'Assamblea i que cada partit tiraria pel seu costat per les lluites electorals.

Davant d'aquesta desfeta, ells que tot ho empeteixen, ja han parlat de anar a una rectificació arancelària per a reventar a Catalunya. Aquest sol fet retrato de còs present als governants d'Espanya.

I per a tot aixó es celebren visites i més visites entre tots els prohoms de la situació, procurant buscar la manera de lligar-se de l'única faisó que ells ho saben fer, o sigui, repartint-se els càrrecs de la menjadora del presupost.

Veurem dintre pocs dies coses extraordinaries si els vents que en aquesta temporada de l'any, són tan variables, no ho engeguen tot a rodar.

La situació és tan clara de lo que poden donar-nos aquesta gent que no

cal pensar-se-hi; són i estan contra nosaltres.

Les hores són crítiques; cal, doncs, que amb aquella serenitat del deure a complir tots estem preparats, ja que Catalunya no podria suportar un escarni d'aquesta mena.

Ho consentirà Catalunya? Nosaltres estem convensuts que nó, doncs, de consentir-ho, seria el seu enfonzament.

5 Febrer 1919.

Primer: Que es concedeixi l'autonomia a Catalunya.

Segon: Que es concedeixi, de acord amb lo que demana l'Estatut català, perquè la representació catalana és la que millor coneix ses necessitats.

(Precs fets en el Senat per el Marqués de Villaviciosa de Asturias).

El dolor de Castilla (1)

Sola, sola entre los campos...

Sola, sola en mig dels camps, terra endins, ampla és Castilla i està trista. Parieu-li del mar, germans! (Joan Maragall.)

Ayer, en uno de estos incidentes de la lucha que contra el vil caciquismo castellano de abogadetes, usureros, labradorcillos codiciosos y acaparadores que llevan el Corazón de Jesús en la solapa y solamente en la solapa, hemos emprendido unos cuantos hombres de buena voluntad—en una Asamblea de Concejos reunida en este pueblo donde escribo para pedir la autonomía municipal y protestar contra esa mascarada hedionda y bellaca de Segovia,—me levanté a hablar para dar un sentido puramente democrático y municipalista a aquella reunión política donde predominaban los campesinos y colonos. Les hablé del mar y de las inquietudes del mar; de la faja costera mediterránea y del olor a pinares y almendros que de allí nos viene. Callaban y oían. De pronto, tomando pié de un telegrama que había tenido la bondad de enviarme el Sr. Ventosa, dije un elogio de Cataluña...

Y un fuerte rumor envolvió mis palabras. Un abogadete toscó, coleccionista de derrotas políticas y usurero al

(1) El dilectísimo José Sanchez Rojas, a quin callis de ploma varies voltes hi hem rendit tribut des de nostres modestes columnes, ens parla semiadament dels nobles castellans, dels bons castellans, dels castellans que han de ser nostres amics, i ho seran, mal pesi a tots els devastadors i explotadors dels pobles. Nosaltres, com a prova de germanor, coplem amb gust l'article.—N. de la R.

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMA CALITAT : El més RIC EN CACAO : Aliment NUTRITIU per excel·lència

Aquests dies hem pogut admirar unes col·leccions de fotografies de l'exèrcit italià durant la darrera gran guerra, havent cridat l'atenció de tots quants les han vistes, essent el logia-da la tasca de l'artista per la netedat en el colorit i per la bellesa que ha sapigut imprimir a les mateixes, ja degut a l'explendides del paisatge, ja per la habilitat en ésser oportú a l'enfocar-les.

Son totes elles d'un gust exquisit i suggestionen de debò al qui les examina detingudament.

Están exposades en els acaparadors de la ferreteria den Bernabé Martí i al local de nostra «Unió Nacionalista Republicana».

Lo que tenim obligació de fer com a diputats espanyols, sense considerar-nos ni humillats ni ofesos, és votar allò que creiem és la voluntat de Catalunya.

(Urzaiz.)

Dijous darrer va ésser conduït a sa darrer estada el cadàvre del qui fou nostre estimat amic En Florián Galofré, oficial de Sala d'aquesta Audiència.

En Florián s'havia distingit sempre per son bon humor, essent un dels qui més va donar vida al «Centre Català» d'aquesta ciutat, captant-se moltes i valioses simpaties.

A sa viuda i demés familia, tan afligits en aquests moments, els hi expressem el nostre més viu condol.

Hi ha que regoneixe a Catalunya el dret a ésser governada en la forma que ella vulga.

(Urzaiz.)

La casa Odeón, de Barcelona, acaba de impressionar amb la pulcritud que sab fer-ho, el nostre himne «Els Segadors». A l'altra cara, fent *pendant* hi ha el celebrat «No Passaren».

Están d'enhonorables els nostres amics, per que podran fruir d'aquestes belles produccions de la màquina parlant.

Ha cridat molt l'atenció el cartellet anunciador d'aquestes produccions, tirat sobre fondo de les quatre barres.

«Cómo se llega a comerciante»

Darrera obra de D. Pere Gual Villalbí

En la Llibreria Eliseo Ponz

Baixada Misericordia, 7 — Tarragona

Hem rebut el follet que sobre redempció obligatòria dels censos a Catalunya acaba de publicar el jove advocat de Barcelona D. Angel Requena.

En dit follet i amb claretat meridiana, se demostra que amb arreglo a la jurisprudència sentada pel Tribunal Suprem de Justicia, tots els censos poden ser redimits a Catalunya, vulgan o no vulgan els propietaris dels mateixos, mitjansant el pago d'una quantitat relativament insignificant, comparada amb el valor dels dominis que els censos representen.

L'autor envia gratis el seu follet a quants ho sollicitin, demanant-lo al seu domicili, Valencia, 270, Barcelona.

Ara més que mai visca Catalunya autònoma!

CASA COCA

COMTE DE RIUS, 7 - TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatge, hules per a llits i taules, gutaperxes i linoleums.

També ni ha de catalans borts! La mala herba arreu rebrota. Com a prova d'això i lo que és la premsa a sou contra Catalunya, volem copiar l'adjunt article del repugnant *A B C*.

Vaigen-se'n fen càrrec nostres llegidors i compendrán la justícia de les vindicacions que reclamen els catalans i les que hem de exigir:

«La oficialidad del catalán disminuiría la cultura»

Si alguien, más o menos deslumbrado o aturcido por los discursos, percalinas, manifestaciones y actos acaecidos estos días en Barcelona, creyera que todo respondía a sentimientos e ideas hondamente arraigadas en Cataluña, puede caer de su error y convenirse de que hay en ello mucho de tramoya y cosa nueva fijándose en el grito dado por el Sr. Puig y Cadafalch en la Asamblea de Municipios: «¡Viva Cataluña *mueva!*» Este grito está en perfecto acuerdo con la labor del catalanismo, que nos presenta como su obra magna el estatuto de Cataluña, en el cual hay sufragio universal, dos Cámaras y un gobernador con referendo ministerial; pero sin que en su articulado aparezca nada tradicional, ninguna institución histórica, ni menos el espíritu catalán, que fué siempre religioso, monárquico y español. Después de haber estado el catalanismo hablan-

do años y años de la afirmación de Cataluña, acaba de negarla e todas sus notas más esenciales y características.

La conminación con qu los parlamentarios catalanistas pñentan su estatuto demuestra la prisque les corre verlo aprobado, antes ue vayan levantándose protestas cora el régimen de tiranía que la Lli. Regionalista ha impuesto a Catalu.

Suceda lo que suceda en el Congreso, no estará de más decirlo que es capitalísimo, pues se refia al idioma catalán punto culminante de la pretensión nacionalista y ba ineludible de la separación o de la unid de las regiones españolas.

Es sin disputa la ciencia del Derecho una de las más nobles y e más enaltece al que a ella se contra; pero en propia excelencia lleval peligro de elevar hacia las region ideales, haciendo olvidar la prosa da vida, con la cual forzosamente haque contar. Así no es de extrañar a la política, dirigida principalmente abogados, esté más de acuerdo con teoría que en relación con la prácti

Y es seguramente pun respeto excesivo a la teoría por ue algunos admiten la cooficialidad idioma catalán, y por lo que en Madrid (en ese Madrid tan calumniado) encontrado defensa la autonopolítica, y ¡hasta el estatuto redado por la Mancomunidad!

Sin embargo, no será mejor gobernante aquel que trata en leyes los mejores trabajos acaicos, sino el que mejor se amolde a necesidades del pueblo, sabiendstinguir las verdaderas de las ficti, cual el médico experto que sabe de realmente radica una lesión, aue el enfermo diga por error que leele el miembro que está completante sano.

FRANCO MILANS.
Ingo barcelonés

(Acabará.)

Casa Llaradó

San Agu, 19

Rebudes les més sebs novitats en

PELLETERIA : ROBA ANCA

JERSEYS : VELLUTSTAPICERIES

LLANES PIRENEC TAPETS

EDREDONS : MANT : ASTORS

CORTINATGES : LLANA : SEDERIA

I LENCE

GÈNEROS DE PUNDE LLANA

I DE CO

300 ABRICS DE SEOR CLASSE

EXTRA A MEITAT DSEU VALOR

A pesar de les circumcncies actuals els preus en tots els icles son en extrem limitadíssims.

LA SASTRERIA DE A. Gavaldá

TÉ EXPOSADES LES ULTIMES NOVETATS EN FIGURINS PER A AQUESTA TEMPORADA

PREUS AMB ECONOMIA

Mendez-Núñez, 6, ent. TARRAGONA

GRAN TINTORERIA LA REUSENSE

= DE =

VDA. DE INGLÉS MAGRIÑÁ

Baixada Peixatería, 21 : TARRAGONA

Aquesta casa, sen la mes important en el seu ram, es la única en aquesta plassa que executa el verdader

RENTAT EN SEC

sobre totes las robas.

En 24 horas es deixen llestos els dols y tots els treballs que precissin. Es tenyeixen tota classe de colors com la mostra que es desitgi, igual com també es tenyeixen les robes negres en colors. Les sotanes y manteos, ademés de tenyirse en un bon negre, es planxen d'una forma especial, evitant el llustre.

¡Ficseusi bé! Aquesta es la casa a on tròvareu el màxim de la PRONTITUT — PERFECCIÓ — Y — ECONOMIA

LLIBRERIA y PAPERERIA y ESTAMPERIA
DIBUIX y PINTURA y ESCRIPTORI
LLIBRES RATLLATS

ELÍSEO PONZ MASSAGUÉ

SUCCESOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONSAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, RELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa «ARTE CRISTIANO» de OLOT per a ESTATUARIA RELIGIOSA

Baixada Misericordia, 7 Teléfon 393 Tarragona

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 I 11-TARRAGONA

CLÍNICA VETERINARIA
I TALLER D'ONSTRUCCIÓ

POMPU VALL

NOVA DE STRUCTRÓS, 3
TARRAGONA

P. Floret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat
Apodaca, 6 : Tarragona : Telefon 95
Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giro
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

JOSEP J. LISSSEN

GRANS DIPÓSITS DE DOGUES DE CASTANYÉ

Aquesta casa, que fa les compres directament per la seva sucursal de Italia, pot oferir preus sense competència.

TELÉFON 387

DESPATX: UNIO, 6, 1.ER

Ferros per a obres de totes classes: Retxes: Especialitat en treballs d'art.

TALLER DE ORFEDERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Bàscules, Balances i Romanes. — Reparacions de totes classes.

Impremta: de J. J. Lorens i Cabré

Fortuny, núm. 4
: Tarragona :

GRANS MAGATZEMS **Las Baleares**

Sabateria: Sombrereria: Camiseria: Corbateria: Géneros de punt: Especialitat i grans existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 416

Confiteria i Pasteleria — DE — **Francisco Tuset** (Ex-dependent de la casa Palá)

Gros assortit en reposteria: Tortades replenes i Pasta de Brioxis. Especialitat en Pastes seques: Carquinyolis i Borregos: Xarops i Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

TINTORERIA MODERNA de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasómetro, 32. — TARRAGONA
SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMENN. Per a convenses visiteu aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de texits de llana, fil i cotó per difícils que sigan. Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials. Es renten en sec trajes de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantel·lines, gorres, etc. Els negres es tenyeixen en colors. Especialitat en els planxats sens perjudicar els texits. Gran rapides en els dols. Se serveixen els encàrrecs amb promptitut.

GRAN REBAIXA DE PREUS

No confondre-s: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Hotel **HIMALAYA** Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern
COMTE DE RIUS, 17
I AUGUST, 26
TARRAGONA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:
Fills de Joan Vilá Granada
MARCA REGISTRADA
Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires
Demaneu en els cafés i pasteleries
Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopedics (TRENCA TS)
EL BRAGUER ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més pràctic i modern per a la retensió i curació de les hernies per cròniques i rebel·les que signin.
Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infància i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.
ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAXES VENTRALS
Casa Montserrat
UNIÓ, 34 TARRAGONA

COMANDO CENTRAL

Frederic Miret
Fruites frues, embutits, fiamb, conserves vins, xanys i tota classe de comestibles.
Unió, 28 TARRAGONA
TELEN 245

Instal·lacions — DE — Electricitat i aigua

Lampisteria en general
Timbres — Teléfonos
Material Eléctric
Antón Montesinos
Apodaca, 27
TELÉFON 324
TARRAGONA

STOCK Michelin i Dunlop Bicicletes, Motocicletes i Automovils

Accessoris i pe es seltes per a
Oils lubricants, betzines i bujies. — Vulcanització i venda de neumàtics i càmares per a tota classe de Autos —
Despatx i Exposició: Masden i C.
Unió, 32 :: Teléfon 259
Garage
TARRAGONA

Casa Literas

Recomana al públic sos acreditats Cafés
Torrefacció diària
Gran assortit de articles del ram de ultramarins.
Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.
Servei a domicili
MAJOR, 3
TELÉFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
dels cassos de vellesa, malaltia, invalidesa, viudedat i mort
Inscripta en el Govern civil i en la Comissaria general de Segurs, segons mana la Llei.
Director facultatiu: **DR. RABADA**
Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla Sant Joan, 90, pra. De 10 a 12 i de 5 a 7 — TARRAGONA

Menjars del Jardí
de Frasco López
AUGUST, 15, MTE DE RIUS, 16
TARRAGONA
Se serveixen cubetes de 1.50 pessetes en endeva a la carta
Hospedatges temporada a preus convencionals.
Habitacion. ab llum eléctrica

CLINICA I CONSULTORI
PER A LES MALALTIES DE LA DONA
Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i analisis micro-químic d'orina i productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.
BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA
Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona
Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.
Per a'ls pobres, franca dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.
Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

MOSTELLE (RAIMOST) Suc de raims sense alcohol

The Grape, Juice C. L.
Londres i Tarragona
El Vermouth més higiènic
Un excelen refresc
El millor aliment en les malalties i convalescencia
Se ven per tot arreu

Sastreria
Novitat
— DE —
Lluís Montserrat
PORTALET, 1
PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Petitersalles
Bate Moda
Refrescs-Licors-Dolços
Estedit servei
Restaurant:
Piano acic - Overt dia i nit
Rambla S. Joan, n.º 49
Teléfon, 242
TARRAGONA